

Oostendse Visvrouwen (2)

Richard Quaegebeur

(Vervolg van vorig nummer)

De kreeftenperiode, vooral in de zomerse weken wanneer wij niet leurden, was het aange-naamst voor ons. Alle dagen waren er omzeggens kreeftjes op de markt. Onze klanten die kwamen koken, hielden het bij dagvers. Het is maar wanneer koelkamers bij het bewaren eerst aangeraden en later zelfs verplicht werden, dat meer gespeculeerd werd op de prijs.

Goedkopere waar werd bij gelegenheid in grote kwantiteit aangekocht om de verdiensten op te drijven. Maar kreeftjes verbeteren nu eenmaal niet van kwaliteit in de koelkast en kunnen zelfs moeilijk tegen te grote temperatuursverschillen.

De krabbentijd was voor ons des te moeilijker. Krabben werden niet zoals de kreeftjes eerst verkocht maar samen met de verse vis. Zijn de kreeftjes gaar in tien minuten, dan moeten krabben bijna een half uur koken. Het was dan ook veel later wanneer wij konden naar 't stad rijden. Daarentegen bewaren krabben beter. Visvrouwen kunnen goed rekenen, maar dat ze niet nadachten heb ik ondervonden met zo een vrouw. Ik had de krabben juist in haar karretje gelegd toen ze mij raad vroeg bij het bepalen van de verkoopprijs. Voor de grap zei ik: een voor zes frank en drie voor twintig. Ze vroeg mij dit op een bordje te schrijven maar ik liet dit werkje over aan een zekere Isidoor die erbij gekomen was. Die deed dit natuurlijk met volle plezier. Na haar eerste klant wist ze natuurlijk hoe het in elkaar stak. Op mij was ze meteen nog niet kwaad maar Isidoor heeft zich lange tijd niet laten zien.

En dan herinner ik mij nog die vrouw die acht manden krabben had gekocht en ze bij ons liet koken. Wij moesten ons niet haasten, ze wachtte immers in de kantine. Tegen halfeen reed ik met haar naar 't stad. Ik zag meteen dat ze wat blonk in haar vel, doch iedereen wist dat ze goed kon meedoen met haar man. Hij had vroeger een tijdje gevaren met de "bootjessjouwerie" maar had zich toen een jol aangeschaft waarmee hij in de vissershaven niet ver van het hoofd dobberde. Nu en dan zette hij mensen over naar het Oosterstaketsel. Dan had hij terug iets voor een pintje. Zijn vrouw leurde met vis maar deed het nu wat kalmer aan. Ze waren immers al ver in de zestig.

Ik moet wel zeggen dat ze krabben van eerste

kwaliteit had gekocht, want verstand van vis had ze wel.

Ik reed dus naar 't stad. Ter hoogte van de café "Kamina", nu café "Den Haring" op het Hazegras, riep ze plots: "Stop!"

"Hier woont een goede klant van mij", zei ze. Inderdaad verkocht ze een paar van haar beestjes maar gaf wel een "tourné générale", niettegenstaande de café halfvol stak met matrozen, die om twee uur in de kazerne moesten zijn. Ze stelde mij voor als haar lief met wie ze op schok was. Voorts stal ze nog eens de show met naast haar stoel te gaan zitten. De matrozen hebben mij nog moeten helpen om haar in de wagen te krijgen.

Ze woonde op het Vissersplein en haar man stond haar aan de deur op te wachten. Hij zag er ook plezierig uit en ze kwamen dadelijk overeen die dag niet meer te werken.

De krabben zouden ze in de kelder zetten. Het was er warempel zeer koel. Ik moest de lege kisten terug meenemen, zei ze en haar man kipte de krabben eenvoudig langs de keldertrap omlaag; ongeveer vierhonderd stuks rolden naar beneden.

Ik moest nog een paar "druppels" drinken. Bij het afrekenen gaf ze mij nog iets meer om nog eens naar de "Kamina" te gaan, zei ze, want daar zaten een paar ferme "tutten", zei ze en die ene had mij altijd in het oog gehouden, zei ze.

Later heb ik vernomen dat ze die week nog alles verkocht heeft, want er was juist weinig aanvoer van die soort.

In de mijn hadden de visvrouwen zo hun eigen manier van aan te kopen. Een tijdje voor de vis werd geveild, hadden ze al postgevat bij de benne die hen het meeste aanstond. Die benne was al vijftig ten honderd van hen, ze stonden er immers bij!

Eens hadden wij twintig bennen krabben gekocht waarvan het grootste gedeelte bestemd was voor een groothandelaar in Brussel. Daar stonden al vrouwen bij om af te kopen maar ze hadden al het een en het ander geregeld. De zwaarste krabben zaten in hun benne en ene had zelfs een mand gevuld tot zeker zeventig stuks. (Met vijftig was de benne al goed gevuld). Maar toen ik het dubbele vroeg van de gewone verkoopprijs, zat het spel natuurlijk op de wagen. Ze zou nooit meer komen koken bij mij, doch tegen de middag kwam ze toch met krab-

ben die ze verder had gekocht. Die van mij had ze niet meer gekregen maar ze sprak er niet meer over.

Een ras apart werd mij eens gezegd. Ze lieten zich inderdaad niet doen, spraken zoals ze zich voelden. "In hun haar stak geen boter" zegden ze soms.

Ze hadden ook een huisgezin voor wie ze het beste wilden. Hun kinderen wilden ze ook een toekomst geven. Weinigen geloofden dat wij goed overweg konden met hen.

Eens werd ik verwittigd voor stelen en bedriegen. Ik zeg nu niet dat er geen rotte appel tussen zat, maar met ons heeft de rekening altijd geklopt. Zelfs als wij iets vergeten hadden om te noteren, maakten vele van die vrouwen er ons eerlijk attent op. Ze waren tevreden dat ze iedereen konden betalen, hetgeen ik niet kan zeggen van sommige groothandelaars.

Wanneer ik hen ontmoette tijdens een weekend en ik hen dan een drankje of ijsje betaalde, waren ze in de hoogste hemel. Dan moest iedereen het weten als ze kwamen koken. Men kon zo zien dat ze met vis leurden. Boven hun mantel in de winter en iets lichters in de zomer, droegen ze steeds een blauwe volle schort. Iedere dag werd een propere voorgebonden.

Onder elkaar was er ook een zekere afgunst. Ik vergeet nooit een dialoogje tussen twee van hen. De ene was in de steek gelaten door haar man die niet deugde. Hij is later ongelukkig verdronken op zee en zij is dan ingetrokken bij een wat oudere weduwnaar met een redelijk pensioen. In het spreken van de andere klonk dan een zacht verwijt. Maar zijzelf werd na een nacht huwelijks in de steek gelaten door haar

man, een Engelsman, die haar alleenlijk een dochter had achtergelaten. De eerste zei dan dat die man nog nooit zo iets droogs zal gekend hebben, waarop de andere repliceerde dat ze nog alleen haar geloof had.

En dan, op een paar jaar tijd was het gedaan. Kreeftjes werden in veel mindere mate gevestigd en de prijzen schoten de hoogte in. De Witte Bank, broedplaats van tongen, waar veel krabben zaten was kapot gevestigd. Zelfs de verse vis werd niet meer zo veel gevangen. Alle prijzen gingen omhoog. En dan kwamen nog de nieuwe verordeningen van het ministerie op verkoop van vis, vooral op de leurhandel. Ik heb het dan nog niet over de Europese verplichtingen.

Met zo een karretje langs de straten lopen was uit den boze. Een paar vrouwen zijn een viswinkel begonnen en met succes want ze hielden zich aan het "verse".

Ik zie ze nog allen voor mij, meestal vrouwen van middelbare leeftijd, de laatsten van hun soort: de verschillende Paula's, de Marietjes, Alida, Angèle, Léontine, de Léonie's, de Yvonne's, Bertha, Ulle, Emerance, de Marguerite's, Stance, Germaine, de Jeanne's, Rachel, de Lène's, Gilberte, Madeleine, Thérèse, en wie nog. En dan die bijnamen: dikke --, schele --, -- zonder broek, Tarzan, zwarte --, roste --, dikke mulle, stroentschorte, en nog veel meer.

Feitelijk is een mooie tijd voorbij. De levensomstandigheden zijn verbeterd, maar zijn we daarom gelukkiger?

(SLOT)

